

AKTUALNOŚCI

Budynek OKM wśród najlepszych obiektów XXI wieku

Doskonałe wpisanie w kontekst historyczny i architektoniczny, dobry detal, ciekawe wnętrze oraz idealne wykorzystanie walorów lokalizacji – to zalety budynku Ośrodka Kultury Morskiej, dzięki którym znalazł się on na trzecim miejscu w przeprowadzonym w styczniu 2014 roku plebiscycie na najlepsze obiekty powstałe w XXI wieku. Nasz najnowszy oddział ustąpił jedynie tak ogromnym inwestycjom, jak stadion PGE Arena i terminal lotniczy w Rębiechowie, a wysokie miejsce cieszy tym bardziej, że plebiscyt przeprowadzony został pod patronatem Stowarzyszenia Architektów Polskich Oddział Wybrzeże.

Obroniony doktorat

10 stycznia powiększyła się liczba pracowników NMM z tytułem naukowym doktora. Tego dnia Weronika Pelc-Garska z Działu Edukacji obroniła na Wydziale Fizyki Technicznej i Matematyki Stosowanej Politechniki Gdańskiej rozprawę doktorską pt. „Ogrzewanie wywołane przez nieliniowe straty energii dźwięku w płynach”. Gratulujemy i życzymy dalszego owocnego łączenia pasji naukowej i edukacyjnej.

Abordaż na *Dominium Maris Baltici*

Ciesząc się dużym zainteresowaniem zwiedzających wystawa „Do abordażu!” nie jest już co prawda dostępna, jednak niektóre z prezentowanych na niej eksponatów nadal można oglądać w Spichlerzach na Ołowiance. Do wystawy stałej „Dzieje rywalizacji o *Dominium Maris Baltici*” włączone zostały: rekonstrukcja fragmentu pokładu działowego XVII-wiecznego okrętu (z interaktywnym stanowiskiem artyleryjskim), makieta przedstawiająca plan bitwy morskiej pod Oliwą (1627) przeznaczona dla niedowidzących oraz film animowany o przebiegu tej bitwy.

Projekt nowego oddziału NMM

Trwają negocjacje z władzami Łeby w sprawie zorganizowania w tym mieście naszego oddziału, tymczasem temat siedziby dla Muzeum Archeologii Podwodnej i Rybołówstwa Bałtyckiego w Łebie pojawił się na Wydziale Architektury Politechniki Gdańskiej. W grudniu obroniona została pierwsza praca magisterska, której celem było zaprojektowanie budynku dla nowego muzeum, trwają też prace nad innym projektem, przewidującym nieco inną lokalizację. Obie koncepcje będą doskonałym punktem wyjścia dla utworzenia przyszłej placówki.

EDUKACJA

Uniwersytet dziecięcy w OKM

Gdański Uniwersytet Dziecięcy UNIKIDS powstał, by rozbudzać w dzieciach ciekawość świata oraz rozwijać ich twórczy potencjał poprzez pokazanie, że nauka to fascynująca przygoda, która może trwać przez całe życie. Dzieci mają okazję obcować z najwybitniejszymi polskimi naukowcami, ludźmi mediów i kultury, którzy w przystępny sposób, przede wszystkim od strony praktycznej, przedstawiają im obszar swojej działalności. W ramach współpracy z naszym Muzeum młodzi studenci Uniwersytetu dwukrotnie przybyli do Ośrodka Kultury Morskiej. 30 listopada odbyły się warsztaty zatytułowane „Poznaj tajemnice konserwacji”, a ich uczestnicy dowiedzieli się m.in. czy kawałek drewna waży tyle samo co woda, jak można policzyć wiek drzewa oraz co powoduje, że monety ulegają korozji. Z kolei 11 stycznia podczas zajęć

„Woda jako żywiol” uczyli się prawidłowych zachowań w czasie zagrożenia na morzu, wiązania węzła ratowniczego, zakładania kamizelki ratunkowej, poznali także najważniejsze sygnały alarmowe (dźwiękowe i świetlne).

Ferie 2014

Program tegorocznych ferii zimowych w NMM cieszył się ogromnym zainteresowaniem. Pracownicy Działu Edukacji przygotowali zajęcia związane z ciekawostkami historycznymi, geograficznymi oraz kulturą Wielkiej Brytanii, Grenlandii, Ghany, Chin i krajów Ameryki Południowej. Oprócz rozwiązywania zagadek, zabaw logicznych i zręcznościowych, dzieci wykonywały eksperymenty związane z właściwościami lodu oraz uczestniczyły w warsztatach modelarskich. W ciągu 10 dni trwania zajęć odwiedziło nas blisko 450 osób.

Ferie 2014 w Ośrodku Kultury Morskiej. Fot. Agnieszka Misztal

Warsztaty plastyczne 60+

Nowością w ofercie CMM są zajęcia plastyczne skierowane do osób, które edukację zakończyły już jakiś czas temu, jednak chciałyby rozwinąć swoje zdolności pod okiem zawodowego plastyka. Uczestnicy zajęć zatytułowanych „Kolory morza” poznają różne techniki (rysunek, malarstwo, węgiel, rysunek piórkiem, akwarela, malarstwo na szkłe) i tworzą prace inspirowane morzem i regionem gdańskim. Na zakończenie warsztatów zaplanowana jest wystawa najciekawszych prac.

PODSUMOWANIA

Rok 2013

Za nami kolejny pracowity rok, co oznacza, że pora na dokonanie podsumowania.

Wśród szesnastu wystaw czasowych zorganizowanych w naszych oddziałach najwięcej emocji wzbudziła ekspozycja w Ośrodku Kultury Morskiej – „21. Dekalog Solidarności”, zarówno ze względu na odnoszącą się do historii najnowszej tematykę, jak i eksperymentalny kształt: została wykreowana wokół jednego zabytku. Tablice 21 postulatów Sierpnia 1980 roku zyskały nowoczesną, multimedialną oprawę, a ambitny program edukacyjny pozwala wybrzmieć założeniu kształcenia historycznego i społecznego dzieci i młodzieży.

Ośrodek Kultury Morskiej doskonale spełnia swoją rolę miejsca różnorodnych działań edukacyjnych, począwszy od zajęć dla najmłodszych (Uniwersytet Dziecięcy, Urodziny w muzeum, Program dla Rodzin), przez lekcje muzealne, weekendowe warsztaty plastyczne, teatralne i konserwatorskie, cykl wykładów towarzyszących wystawie „Do abordażu”, po

zajęcia dla seniorów (warsztaty plastyczne „Kolory morza”). Wato zaznaczyć, że w tym roku padł rekord ilości lekcji muzealnych przeprowadzonych przez Dział Edukacji: odbyło się ich 777.

Frekwencja we wszystkich oddziałach NMM – poza Muzeum Rybołówstwa w Helu, w którym w sezonie rozpoczął się remont – była wyższa niż w roku 2012. Cieszy zwłaszcza systematyczny wzrost liczby zwiedzających statek-muzeum „Sołdek”, gdyż zgadza się to z naszym przeświadczeniem, że tego rodzaju autentyczne zabytki wzbudzą będą coraz większe zainteresowanie. Chociaż zamknięcie oddziału helskiego wpłynęło na obniżenie frekwencji ogólnej o 4 procent, to i tak przekroczyła ona ćwierć miliona: w 2013 roku NMM zwiedziły 254 842 osoby.

NASI PRZYJACIELE

Spotkanie noworoczne

31 stycznia w sali konferencyjnej NMM odbyło się tradycyjne spotkanie noworoczne członków i sympatyków Towarzystwa Przyjaciół Centralnego Muzeum Morskiego. Sala została wypełniona po brzegi, a wśród przybyłych znaleźli się m.in.: dyrektor NMM dr inż. Jerzy Litwin, nestor Towarzystwa profesor Witold Andruszkiewicz, kontradmirał profesor Antoni F. Komorowski, profesorowie Konrad Misztal, Jan Kazimierz Sawicki i Janusz Żurek, redaktorzy Bohdan Sienkiewicz oraz Henryk i Cezary Spigarscy. Po serdecznym powitaniu przez prezesa Towarzystwa dra Fryderyka Tomalę nastąpiła część artystyczna – koncert okolicznościowy Zespołu Muzycznego Oddziału Morskiego Straży Granicznej w Gdańsku. Muzycy wykonali standardy jazzowe i miły naszym sercom „Marsz Pierwszej Brygady”. Kierownik zespołu zaproponował wspólne śpiewanie piosenki „Morze, nasze morze”, co zostało przyjęte z aplauzem. Po koncercie prezes Towarzystwa przedstawił jego działalność w 2013 i zamierzenia na 2014 r. Cztery latarnie morskie, w których TP CMM obsługuje ruch turystyczny, odwiedziło 236.790 osób; z osiągniętych wpływów, dla CMM zakupiono modele statków i okrętów, obrazy i różne eksponaty muzealne, wspierano też organizację wystaw, natomiast dla Urzędu Morskiego przeprowadzono remont latarni w Krynicy Morskiej oraz domku latarników w Rozewiu. Najważniejszymi wydarzeniami ubiegłego roku były: obchody jubileuszu 55-lecia, w trakcie których przyznano Towarzystwu srebrny medal „Gloria Artis”, wydanie albumu „Przyjaciele dla Muzeum” i biografii Prezesa Honorowego Towarzystwa Profesora Zygmunta Sójki, zorganizowanie wycieczki do Muzeum Morskiego w Kłajpedzie, piknik w latarniach Rozewie i Stilo z okazji Światowego Dnia Latarnictwa 18 sierpnia oraz zorganizowanie wystaw fotografików i malarzy w Sali Wystawowej „Stodoła” w Rozewiu. Coraz większą popularnością cieszy się możliwość zdobycia odznaki turystycznej „Bliza”, przyznawanej za zwiedzanie latarni morskich. Do chwili obecnej turyści zdobyli łącznie 3.176 odznak, w tym 2.205 brązowych, 832 srebrnych i 139 złotych. Po wystąpieniu prezesa Towarzystwa głos zabrał dyrektor NMM dr Jerzy Litwin, który pokrótce przedstawił dokonania Muzeum w 2013 roku oraz plany na rok bieżący.

Drugim akcentem noworocznego spotkania była prezentacja książki-monografii o honorowym prezesie Towarzystwa, profesorze Zygmuncie Sójce, autorstwa red. Henryka Spigarskiego, a zatytułowanej „Mikrofon, scena i dziedzictwo morskie”. Niestety, z powodu choroby bohater książki nie mógł być obecny. Laudację wygłosiła wiceprezes Towarzystwa Teresa Boguszewska, przedstawiając dorobek naukowy Profesora, o jego drodze życiowej opowiedział autor publikacji Henryk Spigarski, a o latach współpracy – profesorowie Witold Andruszkiewicz i Janusz Żurek, którzy podkreślili zasługi Profesora w sprawach polityki morskiej i niezwykły talent dydaktyczny. Tytuł Honorowego Prezesa Walne Zgromadzenie nadało Profesorowi Zygmuntowi Sójce w maju 2004 roku, po 33 latach członkostwa i 3 kadencjach pełnienia funkcji prezesa.

Od lewej – profesorowie: Antoni Komorowski, Jerzy Żurek, Jan Kazimierz Sawicki i Witold Andruszkiewicz oraz redaktor Henryk Spigarski. Fot. Apoloniusz Łysejko

Na opublikowanym w grudniowym biuletynie zdjęciu członków Zarządu Towarzystwa Przyjaciół CMM, uhonorowanych odznaczeniami z okazji jubileuszu 55-lecia, zabrakło pana Tomasza Czayki, nestora TP CMM. Niniejszym nadrobiamy to niedopatrzenie: oto członek-założyciel Towarzystwa Tomasz Czayka odbiera odznaczenie „Zasłużony dla Kultury Polskiej” z rąk wiceminister prof. Małgorzaty Omilanowskiej. Fot. Apoloniusz Łysejko

ZAPROSZENIE

Muzeum dla olimpijczyków

Dział Edukacji NMM zaprasza uczniów szkół ponadgimnazjalnych na warsztaty „Muzeum dla olimpijczyków”, przeznaczone dla osób zainteresowanych fizyką. Skąd biorą się złudzenia optyczne w wodzie? Czy można zmierzyć gęstość meduzy? W jaki sposób budowniczości statków badają naprężenie kadłuba i jak działają dźwigi portowe? W trakcie warsztatów ich uczestnicy poznają odpowiedzi na te i wiele innych pytań oraz przeprowadzą samodzielnie eksperymenty naukowe, także z olimpiady fizycznej. Szczegółowe informacje: dr Weronika Pelc-Garska, tel. +58 3298735.

Weronika Pelc-Garska podczas zajęć „Rzda i sól – kompani, którzy rozumieją się bez słów” w Ośrodku Kultury Morskiej. Fot. Przemysław Węgrzyn